

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	5
ÖZET	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTIMA LİSTESİ	15
GİRİŞ.....	17

BİRİNCİ BÖLÜM

HAYVAN HAKLARI, TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ, TEMEL YAKLAŞIMLAR

I. HAYVAN HAKLARI	21
A. GENEL OLARAK	21
B. HAYVAN TÜRLERİ	23
1. Evcil Hayvanlar	23
2. Yabani Hayvanlar.....	26
3. Deney Hayvanları	26
C. HAYVANLARIN SAHİP OLDUĞU HAKLAR.....	28
1. Yaşama Hakkı	29
2. Beslenme Hakkı.....	30
3. Bakım Hakkı	31
4. Kötü Muameleye Tabi Tutulmama Hakkı (İşkence Yasağı).....	31
D. HAYVANLARIN HUKUKİ STATÜSÜ	32
1. Hayvanları Eşya (Nesne) Olarak Kabul Eden Görüş,.....	33
2. Hayvanları Kişi Benzeri Olarak Kabul Eden Görüş, ...	33
3. Hayvanları Kişi Olarak Kabul Eden Görüş.	33
a. Hayvanı Eşya Sayan Görüş	33
b. Hayvanı Kişi Benzeri Olarak Kabul Eden Görüş	34
c. Hayvanı Kişi Olarak Kabul Eden Görüş.....	36
d. Görüşümüz	38

E. HAYVAN HAKLARI İHLALLERİ.....	39
1. Yaşama Alanlarının Daraltılması.....	40
2. Beşeri Üst Yapı Unsurlarının Yaygınlaşması.....	41
3. Ticari Amaçlı Kullanım	41
4. Evcil Veya Doğal Yaşam Ortamlarına Tekrar Uyum Sağlama Durumu Olmayan Hayvanların Dışarı Atılması	41
5. Hayvanların Denek Olarak Kullanılması.....	41
6. Sahipsiz Hayvanların İmhası.....	42
7. Hayvanların Güreş, Dövüş Adı Altında Maruz Kaldığı Şiddet.....	43
8. Yunus Parklarında Şiddet.....	43
9. Gelir Sağlamak Amacıyla Toplayıcılık	44
10. Hayvanlara Fiziksel Müdahaleler İle Yapılan İşkenceler.....	44
II. HAYVAN HAKLARININ TARİHSEL SÜRECİ	44
A. GENEL OLARAK.....	44
B. FİLOZOFLARIN GÖRÜŞLERİ	46
C. KİLİSE HUKUKU	48
D. İSLAM HUKUKU.....	49
E. OSMANLI DÖNEMİ	53
F. CUMHURİYET DÖNEMİ.....	57
III. TEMEL YAKLAŞIMLAR.....	60
A. GENEL OLARAK.....	60
B. FAYDA VE HAK TEMELLİ YAKLAŞIMLAR : SİNGER VE REGAN.....	60
C. ERDEM VE SEZGİ TEMELLİ YAKLAŞIMLAR : HURSTHOUSE VE DEGRAZIA	62
D. VATANDAŞLIK TEMELLİ YAKLAŞIM : DONALDSON VE KYMLİCKA.....	63
E. GÖRÜŞÜMÜZ.....	65

İKİNCİ BÖLÜM

KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA HAYVAN HAKLARI VE ÜLKEMİZDEKİ DURUM

I. GENEL OLARAK.....	67
II. ULUSLARARASI HUKUKSAL DÜZENLEMELER.....	69
A. GENEL OLARAK.....	69
B. HAYVAN HAKLARI EVRENSEL BEYANNAMESİ	69

C. HAYVAN REFAHINA İLİŞKİN EVRENSEL BİLDİRİ	71
D. EV HAYVANLARININ KORUNMASINA DAİR AVRUPA SÖZLEŞMESİ	72
E. HAYVANLARIN KORUNMASINA İLİŞKİN DİĞER SÖZLEŞMELER.....	73
F. CITES.....	73
III. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA HAYVAN HAKLARI.....	75
A. GENEL OLARAK	75
B. AVRUPA BİRLİĞİ	75
C. BİRLEŞİK KRALLIK.....	77
D. ALMANYA.....	78
E. FRANSA	80
F. İSVEÇ	81
G. İSVİÇRE.....	81
H. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ.....	83
İ. BREZİLYA	84
J. HİNDİSTAN	85
IV. TÜRK HUKUKUNDAKİ DÜZENLEMELER	86
A. GENEL OLARAK	86
B. TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI	86
1. Madde 56 Sağlık Hizmetleri ve Çevrenin Korunması.....	86
2. Madde 169 Ormanların Korunması ve Geliştirilmesi.....	87
C. TÜRK CEZA KANUNU	88
1. İnsana Ait Bir Malvarlığı Değeri Olarak Hayvanı Koruyan Suç Tipleri.....	89
a. TCK m. 142/2-g Nitelikli Hırsızlık	89
b. TCK m. 151/2 Mala Zarar Verme	89
2. Çevresel Bir Unsur Olarak Hayvanı Koruyan Suç Tipleri.....	93
a. TCK m. 181 Çevrenin Kasten Kirletilmesi	93
b. TCK m. 182 Çevrenin Taksirle Kirletilmesi.....	94
3. Hayvanlarla İlgili Diğer Hükümler	94
a. TCK m. 90 İnsan Üzerinde Deney.....	95
b. TCK m. 177 Hayvanın Tehlike Yaratabilecek Şekilde Serbest Bırakılması	97
c. TCK m. 226 Müstehcenlik.....	98

D. HAYVANLARI KORUMA KANUNU	99
1. Genel Olarak	99
2. Yerel Yönetimlerin Sahipsiz ve Başıboş Hayvanlara Yönelik 5199 Sayılı HKK'den Kaynaklanan Yetki ve Görevleri.....	101
E. HAYVANLARIN KORUNMASINA DAİR UYGULAMA YÖNETMELİĞİ	103
F. KARA AVCILIĞI KANUNU	104
G. ÇEVRE KANUNU	104
H. MİLLİ PARKLAR KANUNU	105
İ. KÖY KANUNU	105
J. SU ÜRÜNLERİ KANUNU	105

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HAYVANLARI KORUMA KANUNUNDA YER ALAN HAYVANLARA KARŞI İŞLENEN SUÇLAR VE MUHAKEMESİ

I. SUÇ KAPSAMINDAKİ FİİLLERİN CEZA HUKUKU İLKELERİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ.....	108
A. GENEL OLARAK.....	108
B. SUÇTA VE CEZADA KANUNİLİK İLKESİ.....	108
1. Belirlilik İlkesi.....	110
2. Örf ve Adete Dayanılarak Suç ve Ceza Yaratılması Yasağı	111
C. KUSUR İLKESİ	112
D. ORANTILILIK İLKESİ.....	113
E. KANUN ÖNÜNDE EŞİTLİK İLKESİ	114
II. SUÇ TİPLERİNİN İNCELENMESİ.....	116
A. GENEL OLARAK.....	116
B. NESLİ YOK OLMA TEHLİKESİ ALTINDA OLAN BİR HAYVANI ÖLDÜRME SUÇU	116
1. Korunan Hukuksal Yarar	117
2. Tipikliğın Objektif Unsurları (Maddi Unsurlar)	117
a. Fail	117
b. Mağdur.....	118
c. Hareket-Netice-Nedensellik Bağı.....	119
3. Tipikliğın Sübjektif Unsuru (Manevi Unsur)	121
4. Suçun Özel Görünüş Biçimleri	123

a. Teşebbüs	123
b. İştirak.....	123
C. BİR HAYVAN NESLİNİ YOK ETME SUÇU.....	124
1. Korunan Hukuksal Yarar	124
2. Tipikliğin Objektif Unsurları.....	125
a. Fail.....	125
b. Mağdur	126
c. Hareket-Netice-Nedensellik Bağı.....	127
3. Tipikliğin Sübjektif Unsuru	133
4. Suçun Özel Görünüş Biçimleri.....	134
a. Teşebbüs	134
b. İştirak.....	135
D. BİR EV HAYVANINI VEYA EVCİL HAYVANI KASTEN ÖLDÜRME SUÇU.....	135
1. Korunan Hukuksal Yarar	135
2. Tipikliğin Objektif Unsurları.....	136
a. Fail.....	136
b. Mağdur	136
c. Hareket-Netice-Nedensellik Bağı	141
3. Tipikliğin Sübjektif Unsuru	146
4. Hukuka Uygunluk Nedenleri	151
a. Hakkın Kullanılması	152
b. Kanun Hükmünü Yerine Getirme	155
5. Suçun Özel Görünüş Biçimleri.....	157
a. Teşebbüs	157
b. İştirak.....	157
E. HAYVANLARA CİNSEL SALDIRIDA BULUNMA VEYA TECAVÜZ ETME SUÇU.....	157
1. Korunan Hukuksal Yarar	157
2. Tipikliğin Objektif Unsurları.....	158
a. Fail.....	158
b. Mağdur	158
c. Hareket-Netice-Nedensellik Bağı	159
3. Tipikliğin Sübjektif Unsuru	163

4. Suçun Özel Görünüş Biçimleri	163
a. Teşebbüs	163
b. İştirak	164
F. BİR EV HAYVANINA VEYA EVCİL HAYVANA İŞKENCE ETME VEYA ACIMASIZ VE ZALİMCE MUAMELEDE BULUNMA SUÇU	165
1. Korunan Hukuksal Yarar	165
2. Tipikliğin Objektif Unsurları	166
a. Fail	166
b. Mağdur	166
c. Hareket-Netice-Nedensellik Bağı	167
3. Tipikliğin Sübjektif Unsuru	173
4. Suçun Özel Görünüş Biçimleri	173
a. Teşebbüs	173
b. İştirak	174
G. HAYVANLARI DÖVÜŞTÜRME SUÇU	174
1. Korunan Hukuksal Yarar	175
2. Tipikliğin Objektif Unsurları	175
a. Fail	175
b. Mağdur	176
c. Hareket-Netice-Nedensellik Bağı	176
3. Tipikliğin Sübjektif Unsuru	179
4. Hukuka Uygunluk Nedeni	179
a. Hakkın Kullanılması	179
5. Suçun Özel Görünüş Biçimleri	182
a. Teşebbüs	182
b. İştirak	183
H. İÇTİMA	185
İ. NİTELİKLİ HAL	190
III. YAPTIRIM VE KOVUŞTURMA	192
A. GENEL OLARAK	192
B. YAZILI BAŞVURU ŞARTI	194
SONUÇ	207
KAYNAKÇA	215